

Napotki za ravnanje z odpadki

snaga čisto do vašega praga

Spoštovani uporabniki Snaginih storitev!

Pred vami je publikacija, ki jo že dobro poznate, saj ste jo v vaše nabiralnike tokrat dobili že sedmič. Da so spremembe v našem življenju edina stalnica, je vedel povedati že starogrški filozof Heraklit. Spremembe zaznamujejo tudi način ravnanja z odpadki v Ljubljani in okolici: kot ste gotovo že opazili, letos temeljito spreminjamo oz. nadgrajujemo sistem zbiranja in ločevanja odpadkov.

Glavni namen sprememb je zagotoviti večje količine ločeno zbranih odpadkov. Ugotavljamo namreč, da samo z obstoječimi zabojniki na ekoloških otokih ne bomo uspeli doseči zastavljenega cilja: recikliranja polovice zbranih komunalnih odpadkov. Gre za velik projekt, saj bomo v Mestni občini Ljubljana in devetih primestnih občinah razdelili več kot 55.000 novih zabojnikov.

Kar znaten del ločenih frakcij, od katerih je embalaža prostorninsko najpomembnejša, žal konča med preostankom odpadkov. Zato naši uporabniki dobite (dodatne) zabojnike za embalažo, med letošnjim decembrom in marcem 2013 pa bomo v Ljubljani razdelili tudi zabojnike za papir s pokrovom modre barve. Skupaj z uvedbo novih zabojnikov zmanjšujemo frekvenco odvoza preostanka odpadkov, spomladi pa bomo povečali pogostnost odvoza bioloških odpadkov.

V luči sprememb smo tudi našo publikacijo odeli v čisto nova oblačila. Upamo, da vam je všeč, še bolj pa si želim, da bi vam prišla prav.

Vaša Snaga

Prihajajo novi zabojniki za embalažo

12 odgovorov na
12 najpomembnejših vprašanj

1. Zakaj Snaga uvaja spremembe in kdo vse dobi zabojnike?

Spremenjen način zbiranja odpadkov uvajamo zato, da bi uporabnikom olajšali ločevanje odpadkov in poskrbeli, da jih čim več konča v predelavi, ne pa na odlagališču. Več zbranih odpadkov od nas zahteva tudi evropska zakonodaja, ki določa, da moramo do leta 2020 reciklirati vsaj polovico svojih odpadkov. Zato vsi uporabniki Snaginih storitev (vsaka hiša, blok, šola, vrtec, zdravstveni dom, knjižnica itd.) v MOL in devetih primestnih občinah (Brezovica, Vodice, Ig, Dol pri Ljubljani, Medvode, Dobrova-Polhov Gradec, Horjul, Škofljica ter Velike Lašče) do konca septembra letos dobite svoj (dodatni) zabojnik oz. zabojnike za embalažo. Kar znaten del ločenih frakcij, od katerih je embalaža prostorninsko najpomembnejša, namreč konča v črnih zabojnikih. Decembra bomo občanom MOL začeli razdeljevati še zabojnike za papir.

Janko Kramžar, direktor

Pogosto slišimo, da pri nas premalo ločujemo in da so skoraj vsi na tem koncu sveta uspešnejši od nas. V resnici pa je to samo mit, kar dokazujejo tudi podatki Eurostata, evropskega statističnega urada. Po deležu recikliranih odpadkov v Evropi sta bili leta 2010 namreč samo dve državi (Nemčija in Belgija) boljši od Slovenije. Pred nami pa so veliki cilji: do leta 2020 reciklirati vsaj polovico zbranih odpadkov. Zato uvajamo spremembe in verjamem, da bomo s skupnimi močmi cilj tudi dosegli, tako kot je naš skupni uspeh, da vsako leto odložimo manj odpadkov. Toda veliko bolje kot ločevati odpadke je ustvarjati manj odpadkov. In to je bistvo zgodbe z odpadki. Ta zgodba pa se začne pri vsakem od nas doma in samo od nas je odvisno, kdaj bomo ne samo dobri, ampak najboljši. Verjamem, da nam bo skupaj to kmalu uspelo!

2. Zakaj so zabojniki za embalažo zaklenjeni in ali jih Snaga lahko odklene?

Zabojniki ne morejo biti ves čas odklenjeni, vendar upravniki večstanovanjskih objektov oz. hišniki lahko na Snagi prevzamejo ključ za odklepanje zabojnikov, ki ga bodo stanovalci uporabljali za »svoje« zabojnike. Če želite ključ, prosimo, da ga vaš upravnik oz. hišnik prevzame v našem centru za podporo in pomoč uporabnikom (vsak delovnik med 8. in 13. uro) oziroma nas pokličite na telefonsko številko 01 477 96 00.

V zvezi s tem vas prosimo, da zabojnikov za embalažo ne puščate ves čas odklenjenih. Čeprav se zavedamo, da je včasih neprijetno odlagati odpadke skozi odprtino, praksa (naša in tuja) kaže, da so na tak način zbrane frakcije veliko bolj čiste, v zabojnikih za embalažo pa je veliko manj odpadkov, ki tja sploh ne spadajo (npr. preostanka odpadkov).

3. Kako veliki so ti zabojniki?

Tisti, ki živite v individualnih hišah, načeloma dobite 240-litrski zabojnik, preostali uporabniki (bloki) pa večjega, 1100-litrskega. Obstajajo pa izjeme: če imate 770-litrski zabojnik za preostanek (ki ga uporabljajo npr. 3 hiše), bo Snaga poleg njega postavila 1100-litrski zabojnik za embalažo. Zabojnike namreč dodajamo na prevzemna mesta (ta so vpisana v bazo podatkov), in sicer po ključu, da v večini primerov prostornina zabojnika za embalažo v grobem sledi prostornini zabojnika za preostanek.

Drugih velikosti zabojnikov za embalažo ni na voljo in jih Snaga tudi nima. Za omenjeni dve velikosti smo se odločili na podlagi spremljanja potreb in navad pri ločevanju odpadkov ter primerov dobrih praks drugod po EU.

4. Kako se spreminja urnik odvoza odpadkov?

Skupaj z uvedbo novih zabojnikov za embalažo in papir zmanjšujemo tudi frekvenco odvoza preostanka odpadkov. Osnovno pravilo pri vpeljavi spremenjenih urnikov/frekvenc je: če smo pri vas preostanek odpadkov do zdaj odpeljali dvakrat na teden, po novem vsako vrsto odpadka odpeljemo enkrat tedensko. Tam, kjer pa smo zabojnike za preostanek odpadkov praznili enkrat na teden, po novem vsako vrsto odpadka odpeljemo enkrat na 14 dni.

Spremenjena frekvenca odvoza torej temelji na ključu:

- če prej odvoz preostanka 1x/teden → prehodno obdobje do 1. marca 2013: 1x/14 dni → po 1. marcu 2013: 1x/3 tedne (v območjih zelo goste poselitve pa 1x/teden);
- če prej odvoz preostanka 2x/teden → 1x/teden (po 1. marcu 2012 pa v območjih redkejšje poselitve 1x/3 tedne).

Pri določanju končne frekvence odvoza (po 1. 3. 2013) v posamezni ulici oz. naselju pa je treba upoštevati tudi gostoto poseljenosti: Odlok o zbiranju in prevozu odpadkov določa, da se frekvenco odvoza preostanka odpadkov v območju blokovne pozidave nad 4000 prebivalcev na kvadratni kilometer zagotovi enkrat na teden, drugod pa enkrat na tri tedne.

5. Ali bo Snaga manj pogosto odvažala tudi biološke odpadke?

Za biološke odpadke velja drugačen »režim«. Frekvence odvoza bioloških odpadkov ne bomo zmanjševali, pač pa bomo z letom 2013 v poletnem času uvedli tedenski odvoz ločeno zbranih biorazgradljivih odpadkov (pozimi, ko je tovrstnih odpadkov tudi bistveno manj, bomo rjave zabojnike praznili enkrat na 14 dni ali na tri tedne). Ločeno zbiranje in prevoz bioloških odpadkov sta že danes omogočena veliki večini prebivalstva Mestne občine Ljubljana, sistem pa bomo prihodnje leto še razširili.

Aktualne informacije o spremembah urnika v posameznih četrtih skupnostih in še več odgovorov na vaša vprašanja je na voljo na prenovljeni Snagini spletni strani www.snaga.si in dodatnem Snaginem spletišču www.mojiodpadki.si, kjer najdete tudi interaktivni zemljevid z zabojniki in urniki odvozov ter e-obrazce in e-abecednik odpadkov.

6. Ali cena ostaja enaka in kaj jo določa?

Cena, ki jo plačujete za Snagine storitve, ostaja enaka. Na položnici bo zapisan seštevek praznjenja zabojnika za preostanek in zabojnika za embalažo.

Sicer pa uporabniku naše storitve obračunamo po velikosti zabojnika oz. zabojnikov, s katerimi razpolaga. Na ceno, ki jo plačujejo uporabniki, ki živijo v individualnih hišah in imajo svoj zabojnik, poleg velikosti/prostornine zabojnika vpliva še število praznjenj. Praznjenja so določena glede na območje in na njihovo število uporabniki ne morejo vplivati. Če živite v hiši in si zabojnik delite s sosedi pa kot merilo za določanje zneska, ki ga plača posamezno gospodinjstvo, upoštevamo še število oseb v gospodinjstvu (če nimamo tega podatka, pa podatek o tlorisni površini stanovanja).

Na ceno, ki jo plačujejo uporabniki, ki živijo v blokih/večstanovanjskih hišah, pa poleg velikosti/prostornine zabojnika vplivajo še število zabojnikov, število praznjenj, število oseb v gospodinjstvu (če nimamo tega podatka, pa podatek o tlorisni površini stanovanja) in število oseb v bloku/stavbi.

7. Ker prostornina zabojnika za embalažo v grobem sledi prostornini zabojnika za preostanek, bo pred bloki približno še enkrat toliko zabojnikov. Kaj pa, če jih ne potrebujemo toliko?

Izkušnje drugih slovenskih in evropskih komunalnih podjetij kažejo, da se realne potrebe po zabojnikih zaradi redkejših odvozov in bolj temeljitega ločevanja odpadkov pokažejo po približno dveh mesecih od uvedbe novega sistema. Prav zato se je Snaga z upravniki večstanovanjskih stavb dogovorila, da bosta obe strani prvih 30 dni po razdelitvi zabojnikov na posameznem naslovu pazljivo spremljali, koliko (bolj) ločujejo uporabniki na posamezni lokaciji, koliko so zabojniki polni itd. ter na osnovi pridobljenih informacij ustrezno prilagodila število zabojnikov.

Ne pozabite: odvozov preostanka odpadkov je po novem manj, enako pogosto kot črne zabojnike pa Snaga prazni tudi zabojnike za embalažo.

8. Pred našimi vrati se je pojavilo več zabojnikov. Zakaj jih je toliko in kateri zabojnik je »moj«?

Na nekaterih ulicah je Snaga nove zabojnike za embalažo pripeljala na naslov, kamor prihaja račun, že obstoječi zabojniki (za preostanek in biološke odpadke) pa sicer stojijo drugje oziroma na različnih naslovih. Če je tako tudi v vaši ulici, je pomembno, da pred svojo hišo ne odpelujete kar katerega koli zabojnika, ampak pogledate, kateri je namenjen vam.

Na vsakem zabojniku sta namreč čip in posebna nalepka, ki vsebuje vse potrebne informacije o zabojniku in hkrati služi kot identifikacija zabojnika. »Svoj« zabojnik najdete tako, da preverite naslov, ki je napisan na nalepki, če pa je na enem naslovu več uporabnikov, ki imajo vsak svoj zabojnik, pa preverite šestmestno številko, ki pripada vašemu odjemnemu mestu. Ta številka je zapisana na levi strani vašega računa.

9. Ali »eko otoki« ostajajo v uporabi?

Zbiralnice oz. eko otoki za zdaj ostajajo v uporabi, namenjeni pa so vsem prebivalcem (tudi mimoidočim) in za občasne večje količine, ki nastanejo v gospodinjstvih. Zabojnik na eko otoku torej ni zamenjava oz. nadomestilo za zabojnik na vašem zbirnem mestu. Opazili smo, da so nekateri uporabniki nove zabojnike za embalažo preprosto prestavili na drugo stran ulice ali jih postavili k najbližji zbiralnici. Ker je glavni namen sprememb, ki jih uvaja Snaga, približati ločevanje in povečati količine ločeno zbranih odpadkov, bo Snaga s pomočjo identifikacijskih podatkov te zabojnike »vrnila« uporabnikom.

Na spremembe opozarjamo tudi s pomočjo letakov, ki jih na različnih lokacijah po Ljubljani razdeljuje tudi naš Zmaj Pometaj, ki za najmlajše poskrbi tudi s sladkim pozornostmi. Poleg tega smo za vas pripravili tudi novo spletišče www.mojiodpadki.si in možnost SMS opomnikov – vse z namenom, da bi vam olajšali skrb za to, kdaj vam odpeljemo določeno vrsto odpadka.

Na vsakem zabojniku sta čip in posebna nalepka, ki vsebuje vse potrebne informacije o zabojniku.

10. Zakaj morajo zabojniki stati na zasebni površini?

Odlok o zbiranju in prevozu komunalnih odpadkov določa, da so zabojniki za zbiranje preostanka odpadkov, bioloških odpadkov in ločenih frakcij (embalaže) postavljeni na zbirno mesto. To pa je stalno mesto, ki mora biti na zasebni površini in je namenjeno za postavitev zabojnikov. Tudi prejšnji odlok je določal, da zabojniki za zbiranje preostanka odpadkov in bioloških odpadkov stojijo na zasebnih površinah, nameščeni pa so tako, da se ne povzročajo dodatnih nevarnosti (v smislu preglednosti, nevarnosti za otroke itd). Odpadek je namreč vedno odgovornost povzročitelja, s trajno namestitvijo zabojnikov na javno površino pa to odgovornost posamezniki prevažajo na skupino ali celo na izvajalca javne službe. Torej: za vse uporabnike velja, da morajo zabojnike postaviti na zasebno površino (zbirno mesto).

Prevzemno mesto pa je začasno mesto, praviloma na najbližji možni javni površini, namenjeno prevzemu mešanih komunalnih odpadkov, ločenih frakcij, bioloških ter kosovnih odpadkov in ne sme ovirati ali ogroziti rabe teh površin. Prevzemno mesto mora biti določeno tako, da izvajalcu javne službe omogoča prevzem in odvoz komunalnih odpadkov.

Odlok o zbiranju in prevozu komunalnih odpadkov določa, da so zabojniki postavljeni na zbirno mesto, ki mora biti na zasebni površini.

Sabina Čatić, referentka v Centru za pomoč in podporo uporabnikom
V Centru za podporo in pomoč uporabnikom rešujemo razne reklamacije in odgovarjamo na telefonske klice ter e-pošto. Uporabnikom pojasnujemo, kam spada določen odpadke (npr. žvečilni gumi ali lepilo), urejamo zamenjave zabojnikov, iščemo razloge za neopravljene storitve, gledališčem pomagamo do odpadnih materialov za predstave. Za uporabnike, ki zadeve raje urejajo osebno, so naša vrata odprta vsak delovnik med 9. in 13. uro.

11. Kako je z zabojniki za embalažo v četrtini skupnosti Center?

Snaga prebivalcem četrtne skupnosti Center (dodatne) zabojnike za embalažo pripelje po naročilu in jih ne razdeljuje uporabnikom, kot to velja za preostale dele ljubljanske mestne občine.

Če na vašem naslovu potrebujete zabojnik oz. zabojnike za embalažo, ga naročite s pomočjo spletnega obrazca na spletišču **www.mojiodpadki.si**.

Prostor za zabojnike pa morate zagotoviti sami, saj ne smejo stati na javnih površinah. V ulicah, kjer uporabljate podzemne zbiralnice, zabojnikov za embalažo ni moč naročiti.

12. Ali zabojnik za preostanek odpadkov lahko zamenjamo (npr. večjega za manjšega in nasprotno?)

Snaga je sredi uvedbe novega sistema zbiranja in odvoza odpadkov, ki bo pri številnih uporabnikih povzročil spremenjene potrebe glede prostornine zabojnikov. Nekateri boste zaradi manjše frekvence odvozov potrebovali večje, drugi pa zaradi doslednejšega ločevanja manjše zabojnike. Ker se želimo oz. se v duhu gospodarnosti celo moramo izogniti prenatrženim zamenjavam zabojnikov in ker se realne potrebe po zabojnikih zaradi redkejših odvozov ter navad pri ločevanju odpadkov pokažejo po približno dveh mesecih od uvedbe novega sistema, bo Snaga počakala z zamenjavami in vaš zabojnik zamenjala med 15. septembrom in 30. oktobrom 2012. Pred zamenjavo zabojnika bo Snaga preverila še dvoje, in sicer z odlokom določeno minimalno litražo na osebo (za vsako posamezno vrsto odpadka) ter stanje na terenu (morebitna ponavljajoča se prenapolnjenost zabojnika in/ali vrečke z odpadki poleg zabojnika).

Morebitne težave v zvezi z razdeljevanjem zabojnikov nam lahko sporočite na e-naslov **snagalj@snaga.si**, za natančne odgovore pokličete v naš center za podporo in pomoč uporabnikom na številko **01 477 96 00** ali pa spremembe pokomentirate prek našega Facebook profila (**www.facebook.com/SnagaLjubljana**).

Zmanjšujemo pogostnost odvoza preostanka odpadkov

5 odgovorov na 5 najpomembnejših vprašanj

1. Kako vemo, ob katerih dnevih bo Snaga odvažala preostanek odpadkov in kdaj embalažo?

Dnevi odvoza odpadkov se na vašem območju oz. v vaši ulici z novim načinom zbiranja ne spremenijo. Primer: če smo pri vas do zdaj preostanek odpadkov odpeljali dvakrat na teden (npr. ob torkih in petkih), po novem vsako vrsto odpadka odpeljemo enkrat tedensko. Ob prvem odvozu v tednu (npr. torek) odpeljemo embalažo, ob drugem tedenskem odvozu (npr. petek) pa preostanek odpadkov oz. nasprotno. O odvozu posamezne vrste odpadkov smo vas obvestili z nalepkami na zabojnikih.

2. Kako pa bo z odvozom tam, kjer smo do zdaj preostanek odpadkov odpeljali enkrat na teden?

Zabojnike bomo še naprej praznili ob istih dnevih, in sicer bomo po novem vsako vrsto odpadka odpeljali enkrat na 14 dni (npr. ob sodih tednih embalažo, ob lihih pa papir oziroma nasprotno). Natančne informacije boste dobili hkrati z zabojnikom.

3. Kdaj Snaga prvič izprazni zabojnik za embalažo?

Najprej dobite zabojnik za embalažo, datum prvega odvoza pa je odvisen od tega, v kateri ulici živite in kolikokrat na teden vam Snaga odpelje odpadke. Natančen datum, od katerega naprej bomo praznili vaš zabojnik, je zapisan na obvestilu, ki ga dobite hkrati z zabojnikom. V Šiški smo embalažo prvič odpeljali med 12. in 15. junijem oziroma na dan, ko v Šiški običajno praznimo zabojnike. V ulicah, kjer smo zabojnike do zdaj praznili dvakrat na teden, smo po 18. juniju v prvem delu tedna (v ponedeljek ali torek) odpeljali embalažo, v drugem delu tedna (v četrtek ali petek) pa preostanek odpadkov. Dan odvoza odpadkov v MOL in primestnih občinah se z nadgradnjo sistema ne spreminja.

Dnevi odvoza odpadkov se na vašem območju oz. v vaši ulici z novim načinom zbiranja ne bodo spremenili.

4. Ali nov urnik pomeni, da Snaga črne zabojnike pred bloki prazni enkrat na teden, tiste pred hišami pa na dva tedna (in od 1. marca 2013 na tri)?

V grobem je res tako, čeprav obstajajo izjeme (v nekaterih ulicah smo tudi izpred hiš preostanek do zdaj odvažali dvakrat na teden in ga torej po novem enkrat na teden). Predvsem pa je res, da so spremembe odvoza odpadkov korenite predvsem za individualne hiše, saj bo Snaga preostanek odpadkov v naseljih s pretežno individualnimi hišami v prehodnem obdobju (predvidoma do 1. marca 2013) odvažala enkrat na vsakih štirinajst dni, kasneje pa enkrat na vsake tri tedne. Enako pogosto bo Snaga odvažala tudi embalažo (in kasneje v Ljubljani papir). S področij pretežno blokovnih gradenj pa bo Snaga vsako od teh frakcij odvažala enkrat na teden, tako da za blokvske soseske ta razlika v pogostnosti odvoza ne bo tako velika (iz dvakrat tedensko na enkrat tedensko).

5. Na podlagi česa je Snaga prišla do zaključka, da je odvažanje odpadkov na vsake tri tedne sprejemljivo?

Tuje izkušnje, pa tudi več domačih, kažejo, da večina uporabnikov po začetnem nasprotovanju spremembam uvidi, da spremenjen sistem nikakor ne poslabša kakovosti njihovega življenja. Ravno nasprotno: s približevanjem zabojnikov za ločene frakcije ločevanje postane še bolj enostavno, več ločevanja pa pomeni, da potrebujemo manj odvozov preostanka odpadkov.

Podobno rešitev ravnanja z odpadki so uvedle nekatere bližnje občine (Logatec, Žiri in Gorenja vas-Poljane) in države (v večjem delu Avstrije in Nemčije preostanek odvažajo enkrat na mesec). Če dosledno ločujete, prostornina zabojnikov zadostuje, pogostnost odvozov zbrane embalaže ter preostanka odpadkov pa je ustrezna.

Pri nas doma ločujemo

8 najboljših nasvetov za preprosto ločevanje odpadkov

1. Ločevanje se začne že v trgovini

Izbirajte izdelke, ki so pakirani v čim manj embalaže oziroma v takšno, ki jo lahko recikliramo (papir, steklo, do okolja prijazna plastika). Pametna izbira so tudi izdelki v embalaži, ki omogoča ponovno polnjenje. Veliko lahko naredite že s tem, da greste po nakupih s košaro ali platneno vrečko ali pa z že uporabljenim PVC/papirnatim vrečko, da vam ne bo treba vsakokrat kupovati vrečk, ki jih nato odvržete.

Vsi ločeno zbrani odpadki gredo v sortirnico in nadaljnjo predelavo.

2. Pri ločevanju vam ni treba dosegati popolnosti

Nikar ne nasedite mitu, da Snaga tako ali tako vse odpadke strese na en kup. Vsi ločeno zbrani odpadki gredo v sortirnico in nadaljnjo predelavo. Tudi če ste kdaj nepozorni ali površni pri ločevanju, ne skrbite: manjše napake »popravijo« Snagini delavci. Če ste v dvomu, kam z žarnicami, zobno nitko in gobico za pomivanje posode, vam je lahko v pomoč abc odpadkov na spletni strani **www.mojiodpadki.si**.

3. Ločujte na način, ki vam najbolj ustreza

V stanovanju potrebujete tri posode, škatle ali vreče za ločevanje odpadkov, s pomočjo katerih boste sproti ločevali odpadke. Manjšo posodo (do deset litrov) za biološke odpadke (brezplačno jo lahko prevzamete na Snagi), večjo za steklo, embalažo in papir ter zelo majhno za preostanek odpadkov. Nekateri steklo, papir in embalažo že doma odlagate ločeno, in sicer papir v papirnate vreče, embalažo pa v plastične, nato pa odpadke v zabojnik odvržete skupaj z »zbirno vrečko«.

Pravilno zloženo embalažo zbiramo doma in jo odlagamo v zabojnike z rumenim pokrovom

Kako pravilno zložimo embalažo?

Upoštevajmo vrstni red:
izprazni - izperi - stisni - zloži - odloži.

Recikliranje v papirnicah

Recikliranje Tetra Pak embalaže v Sloveniji poteka v dveh papirnicah. To sta Lepenka Tržič in Karton Količevo. V papirnicah iz pridobljenega recikliranega papirja proizvajajo lepenko, karton, valoviti karton, kartonsko embalažo za jajca, papirnate vrečke, papirnate brisače, tulce in pisarniški papir ...

4. Ne komplicirajte, ampak zložite in stisnite

Zbrani odpadki lahko zasedejo zelo malo prostora, če zložite in poravnate škatle in votlo kartonsko embalažo ter stisnete plastenke in pločevinke, da bodo stisnjene tudi ostale. Splakovanje steklenic ali kozarcev od živil ni potrebno, razen če je zelo umazana. Ne odstranjujte nalepk, saj jih pri predelavi avtomatično odstranijo.

5. Ločevanje bioloških odpadkov ni nobena znanost

Za dvodnevno zbiranje teh odpadkov za vso družino navadno zadostuje že desetlitrška posoda. Zaščitite jo z biorazgradljivo vrečko (zmanjša neprijeten vonj), da vam ne bo treba vsakokrat čistiti posode, hkrati pa biološke odpadke lahko na kompost ali v rjav zabojnik odložite skupaj z vrečko. Biološke odpadke lahko odlagate tudi v papirnato vrečko (npr. od kruha) ali jih zavijete v papir.

Bojan Molnar, delavec v delovni enoti čiščenje javnih površin

V podjetju Snaga skrbim za odstranjevanje črnega plakiranja s fasad, sten podhodov z električnih omar in drogov ter za pranje koškov. Dnevno pregledam svoje območje (rajon) in lahko rečem, da plakatov na črno kar mrgoli, saj nekateri za oglaševanje izkoristijo še tako majhen prazen prostor. Se pa delavci na terenu resnično trudimo za čisto in lepo Ljubljano, vendar včasih ni moč vsega postoriti v pričakovanem času.

6. Ne pozabite na izdelke v kopalnici

Prazno embalažo od šampona ali tekočega mila lahko enostavno izperete medtem ko se tuširate. V zabojnike z rumenim pokrovom skupaj z njimi odložite tudi embalažo od brivskih pen, dezodorantov ipd. Ne pozabite na kartonaste rolce toaletnega papirja, ki spadajo med papir.

7. Najboljši odpadek je tisti, ki ga ni

Hrane ne zavijajte v aluminijasto ali plastično folijo, ampak raje uporabite plastične posode. Kupujte baterije, ki jih lahko znova polnite, morda celo s polnilcem na sončne celice. Redno pregledujte živila, da se ne pokvarijo, s čimer prihranite denar in zmanjšate količino bioloških odpadkov. Če je le mogoče, se izogibajte uporabi predmetov za enkratno uporabo.

8. Če se organizirate, bo tudi poti v zbirni center manj

Druge (manjše) odpadke, ki sodijo v zbirni center, je najbolje zbirati v kletnem prostoru, vsekakor pa v ločeni škatli ali vreči. Baterije in sijalke lahko oddate pri nekaterih trgovcih oziroma v trgovskih centrih ter na poštah, odpadna zdravila pa sprejemajo v lekarnah, nekaterih zdravstvenih domovih itd. Morda se za skupni odvoz odpadkov v zbirni center lahko dogovorite s sosedi, prijatelji ali sorodniki: tokrat za odvoz poskrbite vi, prihodnjič pa nekdo drug. Nevarne odpadke in manjšo odpadno elektronsko opremo lahko oddate v premično zbirnico, ki je po vnaprej določenem urniku med pomladjo in jesenjo na različnih lokacijah v MOL in primestnih občinah.

Bojan Jakšič, komunalni delavec v delovni enoti odvoz

Vesel sem lepih oblik oblakov in barv neba, kavice s sodelavci in smetarskega poklica. Redno sem deležen veselja otrok iz vrtca, ki mahajo v pozdrav in v en glas vpijejo »Smetarji, smetarji!«. Rad bi se vam zahvalil za vse prijazne geste, ki nam jih namenjate kot uporabniki in udeleženci v prometu.

Naj odvečne stvari ne končajo med odpadki

6 zamisli, kako odvečnim predmetom ponuditi novo priložnost (in morda komu olajšati življenje)

Premajhna oblačila, smuči in električni mešalnik, ki ga niste uporabljali že leta. Tetina posteljnina, stare značke, škatla neuporabljenih kopalniških ploščic. Pasji povodec, deset let staro kolo, kuhinjski stoli, stari izvodi Cicibana ... Za vas so te stvari brez vrednosti in v Zbirnem centru Barje bi jih brez težav lahko odložili v enega izmed tridesetih namenskih zabojnikov. Kaj pa, če jih nekdo potrebuje in bi jih lahko koristno uporabil?

1. Boljši sejem, oglasniki in sejem starin

Ljudje potrebujejo ali si želijo vse mogoče – od orodja in volne do rastlin ali lopate. Vse to lahko za kak evro prodate na **Boljšem sejmu**, ki je odprt vsako nedeljo od 8. do 13. ure na Cesti dveh cesarjev na ljubljanskem Viču. Seveda pa lahko za vas odvečne stvari na ogled postavite in prodate s pomočjo spletnih oglasnikov. Če imate starine, jih lahko ponudite obiskovalcem sejma starin, ki ga vsako nedeljo dopoldne organizirajo v stari Ljubljani, ali pa jih ocenite v najbližji starinarnici.

Vzmetnico, štedilnik, še zapakiran laminat ali zbirko starih revij lahko kadar koli podarite prek daritvenega oglasnika **www.podarimo.si**, vaše daritvene ponudbe pa lahko posredujete tudi na radijske postaje in v uredništvu mnogih revij in časopisov.

2. Posredovalnica rabljenih predmetov

Posredovalnica rabljenih predmetov, ki deluje v okviru društva Kralji ulice, z veseljem sprejema predmete, ki so pri vas že odslužili svoj namen. Kralji ulice staro robo spremenijo v novo rabo, saj predmete s prodajo po nizkih, simbolnih cenah vključijo v ponoven obtok. Posredovalnica **Stara roba, nova raba** stvari sprejema vsak delavnik na Poljanski 14 v Ljubljani, in sicer med 12. in 17. uro, ob četrtek med 10. in 17. uro ter vsako soboto med 10. in 14. uro.

3. Komisijske trgovine z rabljeno otroško opremo ter oblačili za otroke in odrasle

Če ne želite stvari prodajati sami, je izvrstna možnost komisijska trgovina, ki vam denar nakaže, ko vašo stvar prodajo. V teh trgovinah sprejemajo in prodajajo rabljena oblačila ter različno otroško opremo (vozičke, avto sedeže, posteljice itd). V Ljubljani imamo eno takšno trgovino za otroke (**Smrkolin** na Celovski) in dve z oblačili za odrasle.

4. Dobrodelne organizacije, materinski domovi, varne hiše in zavetišča za brezdomce ter zavetišča za živali

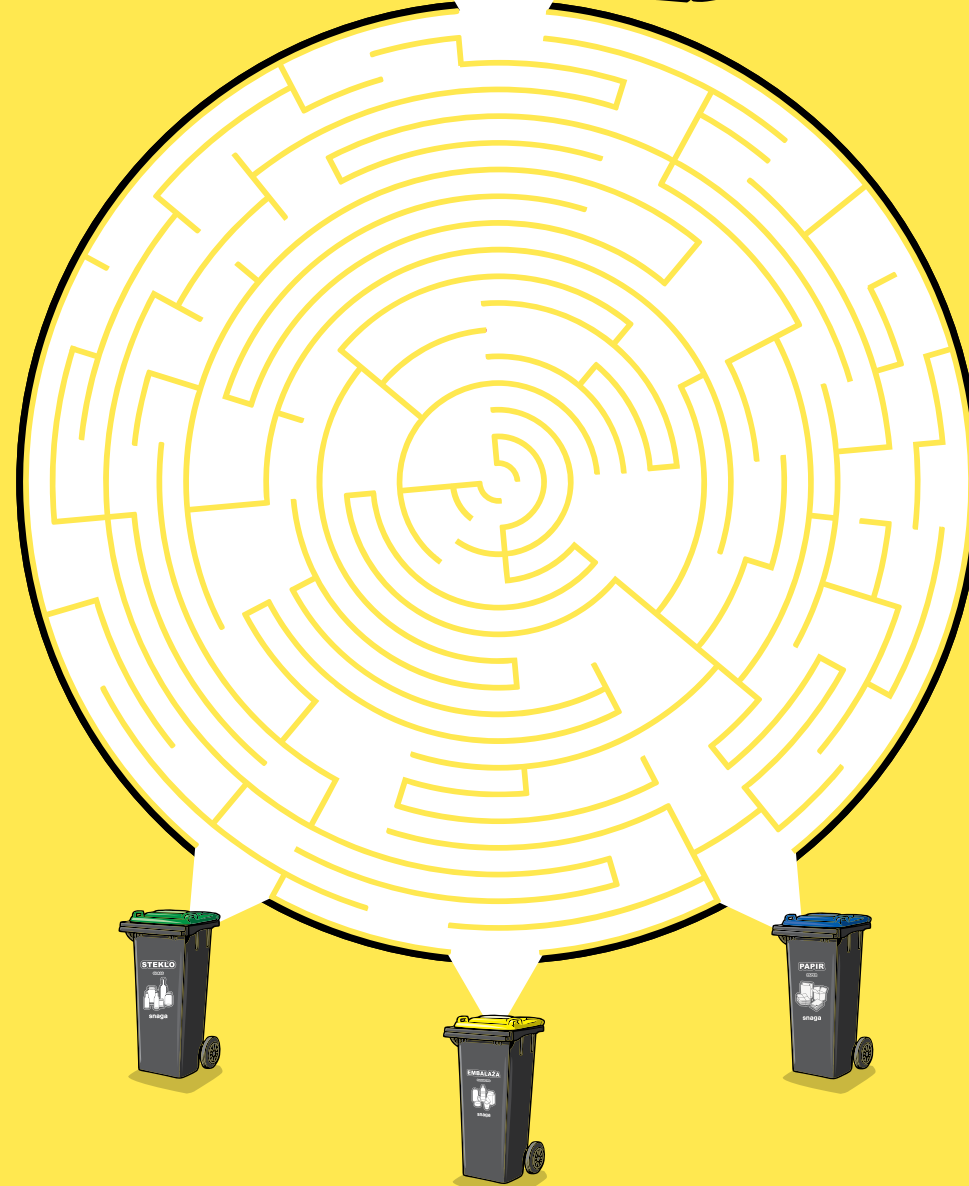
Rabljena oblačila, obutev, posteljnina, kuhinjska posoda in otroška oprema ter igrače so dobrodošla pomoč številnim ustanovam. Ker včasih nimajo prostora za shranjevanje, pa tudi škoda je, da bi stvari stale medtem ko bi jih nekje drugje zares potrebovali, je morda še najbolje, da najprej pokličete v posamezno ustanovo in se dogovorite za prevzem. Informacije o materinskih domovih in varnih hišah ter zavetiščih in dnevnih centrih za brezdomce dobite na vsakem Centru za socialno delo.

V zavetiščih za živali z veseljem sprejmejo odeje in brisače ter povodce, ovratnice, hrano in igrače. Za prevzem se predhodno dogovorite z osebjem v zavetišču, Ljubljančanom najbližja pa sta **Zavetišče Horjul** in **Zavetišče za zapuščene živali Ljubljana**.

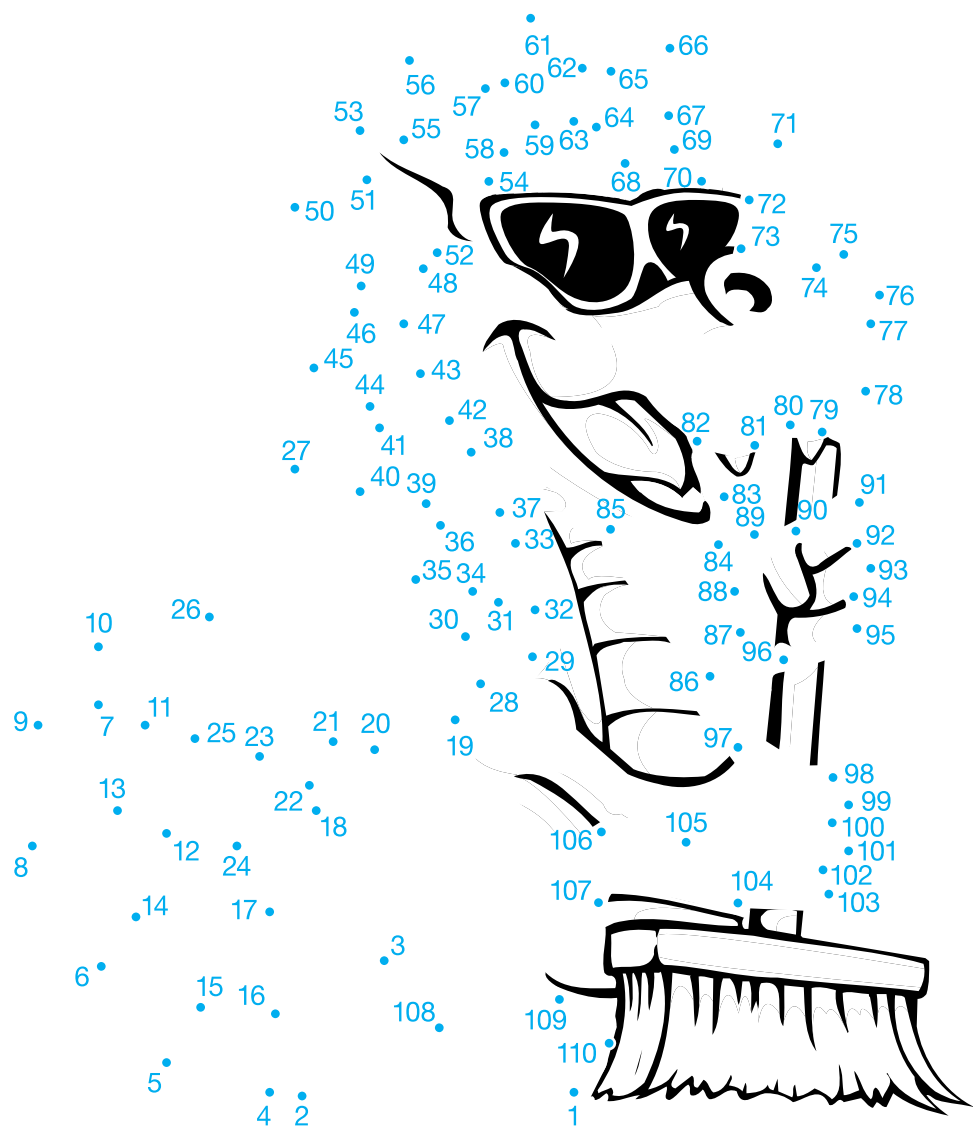
V zavetiščih za živali z veseljem sprejmejo odeje in brisače ter povodce, ovratnice, hrano in igrače. (FOTO: arhiv Zavetišča Horjul)

**Pomagaj
Zmaju Pometaju
spraviti odpadke
v pravi zabojnik.**

**Poveži pike od 1 do 110 in ugotovi, kdo sem.
Če želiš, me pobarvaj.**

25

5. Izmenjava oblačil in oddaja tekstila

V Okoljskem centru na Trubarjevi 50 v Ljubljani vsako zadnjo sredo v mesecu od 17. do 19. ure potekajo izmenjave oblačil, kjer lahko osvežite svojo garderobo. Uporaben tekstil, ki ga ne potrebujete več, pa lahko prinesete v **Okoljski center** na Trubarjevo 50 vsak delovnik med 10. in 13. uro ter 14. in 17. uro ter s tem podprete projekt **Tovarna dela – Tekstil**.

6. Center ponovne uporabe (Reuse center)

Center ponovne uporabe pri občanah ali podjetjih/ustanovah prevzame, odpelje in pripravi za ponovno uporabo izdelek, ki za nekoga predstavlja odvečno blago. Gre za pohištvo, opremo za dom, računalniško opremo, gospodinjske aparate, igrače, športno in otroško opremo, knjige itd.

Prvi tovrstni center v Sloveniji od leta 2011 obratuje v Tuncovcu pri Rogaški Slatini, **v drugi polovici leta 2012 pa bomo center odprli tudi v Ljubljani na Povšetovi ulici.**

Center ponovne uporabe bomo v drugi polovici leta 2012 odprli tudi v Ljubljani. Na fotografiji je utrinek iz Reuse centra v Gradcu.

Hitra pomoč pri ločevanju

Večino odpadkov lahko
razdelimo v 10 skupin. Ali
veste, kam kaj spada?

V zabojnik z **modrim pokrovom** odlagamo časopise, revije, zvezke, knjige, prospekte, kataloge, pisemske ovojnice, pisarniški in ovojni papir, papirnate nakupovalne vrečke, kartonsko embalažo ter lepenko.

V zabojnik z **rumenim pokrovom** odlagamo plastenke in pločevinke pijač ter živil, plastenke čistil in pralnih sredstev, plastične vrečke, plastično embalažo šamponov, zobnih past in tekočih mil, plastične lončke, embalažo CD-jev ter DVD-jev, plastično folijo, v katero so zaviti izdelki, embalažo iz stiropora in embalažo iz sestavljenih materialov (embalaža za sok, jogurt ali mleko, sestavljena iz papirja, plastike in aluminijaste folije).

V zabojnik z **zelenim pokrovom** odlagamo steklenice živil in pijač, stekleno embalažo zdravil ter kozmetike, kozarce vloženih živil in drugo stekleno embalažo.

V **rjave zabojnike** odlagamo biološke odpadke in zeleni vrtni odpad, in sicer zelenjavne in sadne odpadke vseh vrst, jajčne lupine, kavno usedlino ter filter vrečke, pokvarjene prehranske izdelke, kuhane ostanke hrane in gnilo sadje, papirnate robčke, brisače ter papirnate vrečke, odpadno vejevje, travo, listje, rože ter plevel, steljo malih rastlinojedih živali in lesni pepel.

Biološke odpadke za zdaj pred svojimi bloki/hišami lahko zbirate naši uporabniki, ki živite v naseljih z več kot 2000 prebivalci. BIO odpadke tako zbiramo in odvažamo v Ljubljani, na Brezovici, v Vnanjih Goricah, Notranjih goricah, Plešivici, Podplešivici, Žabnici, na Igu, v Medvodah, na Škofljici in Lavrici ter v Vodica.

Prihodnje leto bomo v sistem zbiranja in odvoza BIO odpadkov vključili še naselja z več kot 500 prebivalci.

V **črn ali siv zabojnik** odlagamo plenice, mačji pesek, ohlajen pepel, vrečke iz sesalca in tkanine, usnje ter šiviljske odpadke, kasete, filme in fotografije, pluto, gumo, keramiko, porcelan in žarnice ter izolacijsko in avtomobilsko steklo.

Med **kosovne odpadke** odlagamo kopalniško opremo, pohištvo, preproge, oblazinjeno pohištvo in vzmetnice, svetila ter senčila. Prosimo vas, da večje kosovne odpadke razstavite na več manjših delov.

Odvoz kosovnih odpadkov iz gospodinjstev je enkrat na leto brezplačen. Brezplačen odvoz uporabniki v MOL naročite, ko ga potrebujete (torej kadar koli v letu), uporabniki v primestnih občinah pa si izberete datum znotraj razpisanega termina. Letošnji jesenski termin za področje občin Horjul, Dobrova-Polhov Gradec, Brezovica, Vodice, Škofljica, Velike Lašče, Medvode, Dol pri Ljubljani in Ig je med 1. oktobrom in 30. novembrom 2012.

V obeh primerih je odvoz treba predhodno naročiti, in sicer prek posebne naročilnice, ki jo v elektronski ali pdf obliki najdete na spletni strani Snage ali na **www.mojiodpadki.si**. Ko bomo na Snagi prejeli vašo naročilnico, vas bomo poklicali in skupaj se bomo dogovorili za datum odvoza. Prosimo vas, da ste na dan, ko Snagini zaposleni prevzemajo kosovne odpadke, dosegljivi po telefonu.

Če ste možnost brezplačnega odvoza že izkoristili, lahko kosovne odpadke odpeljete v zbirni center ali pa se z nami dogovorite za dodatni prevzem in odvoz, kar pa je treba plačati v skladu s cenikom. Za dodatne informacije nam pišite na e-naslov **kosovni@snaga.si**.

Doma se vsak dan srečujemo z veliko količino nevarnih odpadkov (npr. čistilo za straniščno školjko, sredstvo za odganjanje mrčesa, uporabljeno jedilno olje ...), ne da bi to sploh vedeli. Z nepremišljenim odlaganjem nevarnih odpadkov lahko povzročimo hudo škodo – zastrupimo okolje, v katerem živimo, ogrozimo lastno zdravje in zdravje drugih ali onesnažimo podtalnico, ki je vir naše pitne vode. Nevarni odpadki snovi, ki so nevarne za okolje, prenesajo tudi na nenevarne odpadke, zato jih nikakor ne smemo odlagati med mešane odpadke.

Med **nevarne odpadke** odlagamo odslužene akumulatorje, baterije, barve in topila, kemikalije, olja in masti, pesticide, pralna in kozmetična sredstva, ki vsebujejo nevarne snovi, zdravila, neonske cevi ter vse, kar je opremljeno s simboli za nevarne snovi, in pripadajočo embalažo.

Snaga Ljubljančanom omogoča tri možnosti za zbiranje nevarnih odpadkov: v Zbirnem centru na Barju, v sodobni premični zbiralnici, ki je med marcem in novembrom po vnaprej določenem urniku na različnih lokacijah v MOL in devetih primestnih občinah, ter v stari zbiralnici na sedežu podjetja na Povšetovi 6, kamor nevarne odpadke lahko prinesete vsak delovnik med 9. in 13. uro.

Snaga je v letu 2011 zbrala 87 ton nevarnih odpadkov.

Sodobna premična zbiralnica, Snagina pridobitev iz leta 2011, je opremljena z multimedijским informacijskim sistemom, ki služi za pridobivanje in prenašanje podatkov, identifikacijo uporabnika, tehtanje odpadkov in shranjevanje podatkov, omogoča pa tudi zbiranje odpadnih električnih in elektronskih naprav.

Razdeljena je na tri dele: na del, kjer se zbirajo nevarni odpadki iz gospodinjstev, del za zbiranje manjših kosov odpadne električne in elektronske opreme (mali gospodinjški aparati, telefoni, avdio in TV sprejemniki, računalniška oprema, itd., ki ne presegajo velikosti sesalca) ter pet kvadratnih metrov velik priročni prostor, primeren za začasno skladiščenje zbranih odpadkov. Velikih kosovnih odpadkov, kot je na primer bela tehnika, pa v zbiralnico ne sprejemamo.

Snaga je v letu 2011 zbrala 87 ton nevarnih odpadkov, občani pa ste v Zbirni center Barje pripeljali 130 ton hladilnikov, 220 ton gospodinjskih aparatov ter 118 ton TV zaslonov in monitorjev.

Med **odpadno električno in elektronsko opremo** (OEEO) spadajo velike in male gospodinjske naprave, televiziji ter računalniški zasloni, IT in telekomunikacijska oprema, zabavna elektronika, električno in elektronsko

orodje, oprema za razsvetljavo, zapestne ure, budilke, električni aparati za nego telesa, elektronske igrače in športna oprema z električnimi ali elektronskimi sestavnimi deli.

Električni in elektronski odpadki med vsemi vrstami odpadkov najhitreje naraščajo. V Sloveniji vsako leto nastane od 14 do 17 kilogramov odpadne električne in elektronske opreme na prebivalca, ločeno pa zberemo štiri kilograme na prebivalca. Nobena odpadna elektronska in električna oprema ne spada niti med mešane niti med kosovne odpadke. Če se aparati oz. oprema poškodujejo, namreč pride do izpusta nevarnih snovi, poleg tega pa so ti odpadki vir dragocenih surovin.

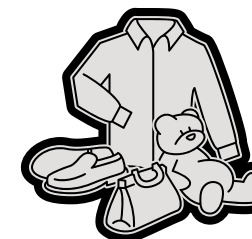
OEEO lahko oddate trgovcem, pri katerih kupite nov hladilnik, pralni stroj ali televizor, jo odpeljete v Zbirni center Barje, manjše kose (do velikosti sesalca) pa tudi v premično zbiralnico.

Med **posebne odpadke** spadajo gradbeni odpadki (opeka, beton, keramika), stavbno pohištvo (okna, vrata), izrabljene avtomobilske gume, avtomobili in azbestni odpadki (salonitne plošče, azbestno-cementna kritina, azbest-cementne vodovodne cevi za vodovodna omrežja, toplotna izolacija na ogrevalnih kotlih, izolacija na jeklenih gradbenih okvirjih, ventilacijske cevi ...).

Za zbiranje in nadaljnje ravnanje s temi odpadki država podeljuje posebne koncesije in licence; pooblaščen izvajalci so navedeni na spletni strani Agencije Republike Slovenije za okolje. Nekatere od teh odpadkov (azbestni, gradbeni, gume itd.) v manjših količinah brezplačno sprejemamo tudi v Zbirnem centru Barje. Navodila za pravilno pripravo azbestnih odpadkov so na naših spletnih mestih.

NOVO! Snaga je letos sklenila tudi sodelovanje s Humano, ki se ukvarja z zbiranjem in s prodajo oblačil, presežek sredstev pa nameni revnejšim državam. V Zbirnem centru Barje smo postavili nov zabojnik, kamor lahko v plastični vrečki odložite odvečna, a uporabna oblačila in obutev ter hišni tekstil (posteljnina, zavese, prti, brisače ...), modne dodatke (torbice, pokrivala, šali, pasovi, bižuterija) in igrače. Še uporabna oblačila in obutev lahko oddate tudi v vseh primernih zbirnih centrih.

OBLAČILA
CLOTHING

Andrej Svetina in ekipa, delovna enota Zelene površine

Zaposlen sem kot delovodja parkov v delovni enoti urejanja in čiščenja javnih zelenih površin. Mednje sodijo parki, otroška igrišča, zelenice in pasji parki. Naše delo zajema pobiranje smeti, košnjo trave, obrezovanje dreves, sajenje rastlin, obrezovanje žive meje, grabljenje odpadlega listja, okopavanje ter pletje peščenih in tudi tlakovanih površin. Deset ljudi skrbi za to, da je Ljubljana urejena in čista.

Na terenu pa se srečujemo tudi z manj prijetnimi stvarmi, na primer slabimi navadami nekaterih občanov. Ta peščica svojo nejevoljo izkazuje na različne vandalske načine, kot so podiranje košev za smeti, trganje tabel, pisanje neprimernih grafitov po parkih itd. Problematični so tudi pasji iztrebki, saj nekateri lastniki iztrebkov svojih hišnih ljubljencev še vedno ne pospravijo in odvržejo v za to namenjene koše. Velik problem pa predstavljajo tudi cigaretni ogorki, ki jih kadilci odmetavajo ob klopcih.

Urnik zbiranja nevarnih gospodinjskih odpadkov in odpadne električne in elektronske opreme

(v premični zbiralnici ob
določenih datumih in na
določenih lokacijah, in
sicer od 9.30 do 17. ure)

Lokacija	Jeseni
MESTNA OBČINA LJUBLJANA	
parkirišče pod Halo Tivoli	20. in 21.08.12
parkirišče pri Sparu Vrhovci	22. in 23.08.12
parkirišče pri Športnem parku Kodeljevo	27. in 28.08.12
ob križišču Slovenčeve in Ulice 7. septembra	29. in 30.08.12
parkirišče pri Mercator centru Koseze–Podutiška 30	03. in 04.09.12
parkirišče pri Mercatorju na Dolenjski cesti 43	05. in 06.09.12
Železna cesta nasproti drogerije DM	10. in 11.09.12
parkirišče pri City parku na Šmartinski cesti	12. in 13.09.12
za trgovino Mercator - Na Gmajni 1	17. in 18.09.12
parkirišče pri Mercatorju - Nove Fužine 41 (bivša Emona)	19. in 20.09.12
parkirišče pri Mercatorju na Prušnikovi ulici	19.11.12
Litijska cesta pri avtobusni postaji Štepanjsko naselje	20.11.12
parkirišče pri Intersparu Vič	21.11.12
parkirišče pri Mercatorjevi tehnični trgovini, Pot k sejmišču	22.11.12
parkirišče pri Mercatorju v Podutiku na Podutiški cesti 161	26.11.12
končna postaja MPP št.12, Vevška cesta	27.11.12
parkirišče pri Mercatorju na Jeranovi - ob Opekarski cesti	28.11.12
Vojkova cesta pri Športnem parku Stožice, ob športni dvorani	29.11.12
OBČINA HORJUL	
parkirišče pri Mercatorju v Horjulu	24. in 25.09.12
OBČINA VODICE	
parkirišče pri Občini Vodice	26.09.12
parkirišče pri trgovini v Utiku	27.09.12

Lokacija	Jeseni
OBČINA DOL PRI LJUBLJANI	
pri Kmetijski zadrugi v Dolu	01.10.12
pri Kulturnem domu v Dolskem	02. in 03.10.12
OBČINA ŠKOFLJICA	
parkirišče pri Tabor - marketu Škofljica	04.10.12
pri gasilskem domu Pijava Gorica	08.10.12
pri gasilskem domu na Lavrici	09.10.12
OBČINA VELIKE LAŠČE	
pri Zadružnem domu Turjak	10. in 11.10.12
pri gasilskem domu Velike Lašče	15.10.12
OBČINA IG	
pri gasilskem domu Ig	16. in 17.10.12
parkirišče pri trgovini Mercator - Golo	18.10.12
OBČINA BREZOVICA	
dvorišče JKP, Kamnik pod Krimom 6	22.10.12
pri Zadružnem domu v Notranjih Goricah, Podpeška cesta 380	23.10.12
parkirišče pri Domu krajanov Vnanje Gorice	24.10.12
parkirišče pri Občini Brezovica – Tržaška cesta 390	25.10.12
OBČINA DOBROVA-POLHOV GRADEC	
parkirišče pri KS Polhov Gradec	05. in 06.11.12
pri gasilskem domu v Dobrovi	07. in 08.11.12
OBČINA MEDVODE	
pri KS Smlednik	12.11.12
pri KS Pirniče	13.11.12
Parkirišče pri BC Mercatorju Medvode	14.11.12
pri gasilskem domu v Preski	15.11.12

Najpogostejše napake pri ločevanju

5 najpogostejših napak in 5 navodil, kako se jim izogniti

1. V zabojnik za embalažo odložite embalažo z vsebino vred (pravilno je, da embalažo pred odlaganjem izpraznite. Če embalaže ne morete očistiti, jo odložite v črn zabojnik za preostanek odpadkov).

2. Papirnate brisačke in robčke odlagate v črn zabojnik za preostanek odpadkov (pravilno je, da papirnate robčke, brisačke in serviete odložite v zabojnik za biološke odpadke).

3. Ker je zabojnik za preostanek odpadkov premajhen ali jih je pred stavbo premalo, odpadke v navadnih vrečah odlagate poleg zabojnika (rešitev je, da na Snagi naročite večji oz. dodatni zabojnik. Odlaganje odpadkov poleg zabojnikov je dovoljeno samo v primerih, ko imate izjemoma več odpadkov, in samo v vrečah, označenih s Snaginin logotipom. Vrečke lahko kupite na Snagi, v Mercatorjevih trgovinah in na Petrolovih bencinskih servisih).

4. Kosovne odpadke po čiščenju garaže, hiše itd. odložite poleg zabojnikov (ne pozabite: kosovne odpadke je treba odpeljati v zbirni center ali naročiti njihov odvoz, ki je za uporabnike enkrat na leto brezplačen).

5. Odpadno kuhinjsko olje ali mast zlijete v straniščno školjko, vanjo odvržete tudi kondome in palčke za čiščenje ušes (upoštevajte, da straniščna školjka in odtok nista zabojnika za odpadke. Z metanjem odpadkov v straniščno školjko in povzročamo velike težave v kanalizacijskem sistemu: oviramo pretok, povzročamo zamašitve ter nepravilno delovanje črpališč, poleg tega pa ogrožamo zdravje delavcev, ki skrbijo za nemoteno delovanje sistema, saj morajo odstraniti vse nepravilno odložene odpadke).

Velike, posebne, nevarne ... odpadke pripeljite v zbirni center

Občani lahko številne odpadke brezplačno oddate v Zbirnem centru Barje in petih začasnih zbirnih centrih

Vse tiste odpadke, ki jih ne morete odložiti v zabojnike pred vašim domom in na eko otoku oz. zbiralnici, sprejemamo v Zbirnem centru Barje. Ta je namenjen občanom, ki lahko v posebne kontejnerje brezplačno oddate številne vrste odpadkov. V zbirnem centru pa ne sprejemamo odpadkov, ki nastajajo v gospodarskih dejavnostih (proizvodnja, obrt, kmetijstvo). Podjetja in samostojni podjetniki so, skladno z zakonodajo, dolžni skleniti pogodbo z ustreznim pooblaščenim zbiralcem in predelovalcem odpadkov.

Darko Žarič in ekipa, Zbirni center Barje

Zbirni center Barje je namenjen fizičnim osebam (občanom), pravnim pa le v primeru reciklaže. Naloga naših fantov v ZC Barje je usmerjati, dajati napotke in informacije, odpadke pa razvrščajo ljudje sami. Seveda tudi pri tem z veseljem priskočijo na pomoč, če gre za starejšo osebo ali če se kdo ne znajde. Vsem občanom svetujemo, da odpadke sortirajo že doma, saj bo tako delo pri nas potekalo hitreje. Včasih se namreč zgodi, da naletimo na slabo voljo ljudi, saj ob sobotah v zbirni center pride tudi do 700 ljudi in je zato treba spustiti zapornice, kar pomeni, da morajo počakati, da pridejo na vrsto.

Zbirni center Barje

Cesta dveh cesarjev 101
Telefonska št.:
051 671 787

Delovni čas:

od 1. aprila do 31. oktobra:
od ponedeljka do sobote
med 6. in 20. uro

od 1. novembra do 31. marca:
od ponedeljka do sobote
med 6. in 18. uro

ob nedeljah in praznikih
je zbirni center zaprt

Odlagališče Barje:

Telefonska št.:
01 200 35 25 (centrala),
01 200 35 40 (vodja odlagališča)
Faks:
01 200 35 35

od 1. aprila do 15. maja:
od ponedeljka do sobote
med 6. in 20. uro

od 16. maja do 31. oktobra:
od ponedeljka do petka
med 6. in 20. uro,
ob sobotah do 14. ure

od 1. novembra do 31. marca:
od ponedeljka do sobote
med 6. in 18. uro,
ob sobotah do 14. ure

Zbirni center in odlagališče Barje

V Zbirnem centru Barje odpadke lahko razvrstite v 30 različnih zabojnikov. Pri vsakem je tabla z informacijo, katerim odpadkom je zabojnik namenjen. Med drugim lahko na Barje pripeljete nevarne gospodinjske odpadke, masivno železo, elektronsko opremo, belo tehniko, zeleni odrez, avtomobilske gume, azbestne odpadke, oblačila in obutev itd.

Kaj storiti, ko prenavljate stanovanje in imate doma cel kup gradbenih in kosovnih odpadkov?

Za zbiranje večjih količin odpadkov, ki nastajajo pri selitvah, adaptacijah stanovanj in večjem čiščenju prostorov, lahko občani na telefonski številki 01/ 477 96 40 naročite zabojnike različnih velikosti. Njihov prevzem in odvoz je treba plačati v skladu s cenikom, sicer pa lahko večje količine odpadkov na Odlagališče Barje (in ne v Zbirni center) pripeljete tudi sami. Prosimo vas le, da prej pokličete na številko 01/ 200 35 25.

Primestni začasni zbirni centri

Začasni zbirni center Brezovica

Kamniki pod Krimom 6,
1352 Preserje
Telefonska št.: 01 363 30 20 (centrala)
Delovni čas:
ob sredah od 15. do 18. ure,
ob sobotah od 9. do 12. ure

Začasni zbirni center Vodice

Območje čistilne naprave Vodice
(dostop s Kamniške ceste ali ceste Vodice – Bukovica)
Delovni čas:
ob sredah od 17. do 19. ure,
ob sobotah od 9. do 12. ure

Začasni zbirni center Medvode

Na dvorišču nekdanjega podjetja Color Medvode
(vhod iz Barletove ceste)
Telefonska št.: 031 303 712 (Marjan Bezljaj)
Delovni čas:
ob torkih in četrtek od 15. do 18. ure,
ob sobotah od 9. do 12. ure

Začasni zbirni center Ig

Območje čistilne naprave Matena
Telefonska št.: 01 280 23 12 (Uroš Čuden)
Delovni čas:
ob sobotah od 9. do 12. ure

Začasni zbirni center Škofljica

Pod viaduktom Reber pod avtocesto pred vasjo Reber
Delovni čas:
ob sredah od 15. do 18. ure,
ob sobotah od 9. do 12. ure

V Ljubljani bomo imeli najboljši sistem predelave odpadkov v Sloveniji

Nadgradnja RCERO Ljubljana bo uredila problematiko ravnanja z odpadki za nadaljnjih 40 let

Čeprav količina ločeno zbranih odpadkov stalno narašča (vsako leto naraste za več kot 15 odstotkov), na odlagališču Barje še vedno konča preveč mešanih odpadkov. Tudi te bo treba predelati, primerne objekte z najboljšo tehnologijo za sortiranje ter predelavo odpadkov pa bomo zgradili v okviru nadgradnje Regijskega centra za ravnanje z odpadki Ljubljana (RCERO Ljubljana).

Projekt nadgradnje RCERO Ljubljana je v Sloveniji najobsežnejši projekt na področju problematike ravnanja z odpadki in je s 65,88 odstotki sredstev sofinanciran iz Kohezijskega sklada. Nosilna investitorica je Mestna občina Ljubljana, v projekt pa je skupaj z MOL vključenih že 28 občin širše osrednjeslovenske regije, ki so se zavezale k skupnemu koriščenju načrtovanih kapacitet RCERO Ljubljana,

mag. Lidija Čepon, odlagališče Barje

Kot vodja služba za nadzor odlagališča nenevarnih odpadkov Barje vodim ekipo, ki nadzoruje vpliv odlagališča na okolje. Naše delo obsega kontrolo voda, deponijskega plina in izpustov iz plinskih motorjev, kontrolo zraka (okoljska merilna naprava) in odloženih odpadkov. S svojim delom smo zelo zadovoljni, saj dosegamo pričakovane rezultate. Nova čistilna naprava za čiščenje izcednih voda očisti vode do mejnih vrednosti, dovoljenih za izpust v kanalizacijo, zaradi vedno večjega ločevanja bioloških odpadkov pa je tudi bistveno manj neprijetnih vonjav z odlagališča. Rada bi pohvalila tudi občane, saj azbestne odpadke prinašajo na odlagališče in jih ne puščajo na črnih odlagališčih, pa tudi podjetniki v veliki meri spoštujejo pravila glede izpolnjevanja evidenčnih listov in druge dokumentacije, ki je potrebna za sprejem odpadkov.

Do zdaj smo zgradili čistilno napravo za izcedne vode in uredili četrto ter peto odlagalno polje, za tretji, najzahtevnejši del projekta, torej izgradnjo »tovarne za predelavo«, pa poteka izbira izvajalca. Objekti RCERO zagotavljajo, da bo po predelavi na odlagališču končalo le 20 odstotkov odpadkov, ki jih ne bo mogoče ponovno porabiti kot surovine ali energente, pa še ti odloženi odpadki bodo brez škodljivih vplivov na okolje. Predelava teh odpadkov omogoča pridobivanje bioplina za proizvodnjo električne energije. Poleg tega, da bo z nadgradnjo RCERO rešen problem zapolnjenosti sedanjih zmogljivosti odlagališča Barje in količina odloženih odpadkov zmanjšana za šestkrat, bo zmanjšanje deleža biorazgradljivih odpadkov, odloženih na odlagališču, prispevalo tudi k zmanjšanju izpustov toplogrednih plinov.

Kompostiranje – kako in zakaj?

Biološki ali organski odpadki predstavljajo približno 50 odstotkov odloženih celotnih komunalnih odpadkov.

Zakaj je treba ločevati biološke odpadke (kuhinjske odpadke iz gospodinjstev in zelen vrtni odpad)?

Biološki ali organski odpadki predstavljajo približno 50 odstotkov odloženih celotnih komunalnih odpadkov. Biološki odpadki, pomešani z ostalimi komunalnimi odpadki, povzročajo velike količine toplogrednih plinov, nastanek nevarnih organskih kislin ter velikega smradu na odlagališčih in odjemnih mestih. Biološke odpadke je zato treba zbirati ločeno, saj s tem preprečujemo negativne posledice v našem lokalnem in globalnem okolju. Z ločenim zbiranjem bioloških odpadkov sodelujemo v njihovem procesu recikliranja, ki ga imenujemo kompostiranje.

Bioloških odpadkov ne smemo mešati z drugimi komunalnimi odpadki

Povzročitelji odpadkov iz gospodinjstva (uporabniki) moramo lastne kuhinjske odpadke in zeleni vrtni odpad hraniti ločeno od drugih odpadkov. Uporabniki moramo torej poskrbeti, da se biološki odpadki do hišnega kompostiranja ali prepustitve izvajalcu javne službe ne mešajo z drugimi odpadki in da jih je moč hišno kompostirati ali predelati skladno s predpisom, ki ureja obdelavo biološko razgradljivih odpadkov.

Kako lahko kompostiramo biološke odpadke?

Kompostiranje na domačem vrtu: zanj potrebuje mo 2 do 3 m³ prostora, ki je v polsenci in zaščiten pred vetrom. Zagotoviti moramo pravilno prezračevanje (enkrat mesečno preobračamo kup), da proces trohnenja poteka pravilno. Poskrbeti je potrebno tudi za zadostno vlago, kar pomeni, da se kup ne sme presušiti

ali premočiti (primerna vlažnost je takrat, ko stisnemo pest komposta in se iz njega ne pocedi voda in hkrati ne razpade). Na ta način lahko doma ustvarimo lastni humus in nam ni treba kupovati umetnih gnojil, ki so nevarna za naše zdravje in okolje.

Kompostiranje v kompostarni ali bioplinski napravi: v rjavih posodah zbiramo biološke odpadke, ki jih Snaga pobira na odjemnem mestu in odpelje v predelavo v za to namenjene obrate.

Pravilno hišno kompostiranje

1. Odpadki, primerni za kompostiranje:

- a) Zeleni vrtni odpad, še zlasti:
 - odpadno vejevje, trava in listje,
 - stara zemlja lončnic, rože in plevel,
 - gnilo sadje,
 - stelja malih rastlinojedih živali,
 - lesni pepel.
- b) Kuhinjski odpadki, še zlasti:
 - zelenjavni in sadni odpadki vseh vrst,
 - jajčne lupine,
 - kavna usedlina in filter vrečke,
 - pokvarjeni prehrambeni izdelki,
 - kuhani ostanki hrane,
 - papirnati robčki, brisače in papirnate vrečke.

2. Odpadki, ki niso primerni za kompostiranje, so vsi odpadki, ki se v okolju ne razgradijo, poslabšajo kakovost komposta in vsebujejo nevarne snovi:

- plastika, steklo, keramika in kovine,
- kosti in maščobe,
- ostanki tekstila,
- vsebina vrečk za sesalce,
- zdravila,
- oblanci in žagovina obdelanega lesa,
- mačji in pasji iztrebki ter plenice.

3. Postavitev hišnega kompostnika:

Za postavitve bodisi lesenega ali žičnatega odprtega bodisi plastičnega zaprtega hišnega kompostnika na vrtu izberemo polsenčen ali senčen pro-stor, zavarovan pred vetrom. Hišni kompostnik naj ima neposreden stik s tlemi in naj bo z vseh strani primerno prezračen. Postavimo ga tako, da ne povzroča smradu na sosednjih zemljiščih.

4. Tehnika pravilnega hišnega kompostiranja:

Hišni kompostnik mora imeti neposreden stik s tlemi. Osnovna plast zdrobljenih vej poskrbi za dobro zračenje od spodaj in preprečuje zastajanje vode. Za optimalen razkrojni proces je pomembna zadostna količina kisika, ki jo dosežemo tako, da se suhi strukturni material (veje in zeleni obrez) in vlažni nestrukturni material (trava, kuhinjski odpadki) med seboj vedno mešajo. Kuhinjske odpadke in ostanke hrane je treba takoj prekriti z listjem, zemljo, travo ali rahlo zagrebsti, da preprečimo neprijetne vonjave in ne privabljamo podgan ali ptičev. V procesu razgradnje, ki poteka pri 50°C-60°C, mikroorganizmi, bakterije in glive proizvajajo humus in hranilne snovi, za kar pa potrebujejo določeno vlago. V času daljše poletne suše je priporočljivo vlaženje kompo-stnega kupa. Po približno šestih mesecih oz. ko je hišni kompostnik poln, njegovo vsebino preložimo. S tem ga prezračimo in pospešimo razkroj. Dozorel kompost presejemo s sitom z odprtini 15 do 20 mm, preostanek uporabimo za nadaljnji razkroj kot strukturni material.

Kako izvajalec javne službe prevzema in odvaža biološke odpadke?

Uporabniki zbrane biološke odpadke izvajalcu javne službe oddajamo v namenskih posodah za zbiranje bioloških odpadkov (rjave posode). Odpadki v posodah morajo biti pripravljeni na prevzemnem mestu na dan odvoza do 6. ure zjutraj. Odvoz odpadkov poteka enkrat tedensko, izvajalec pa lahko do dvakrat letno organizira tudi akcijo zbiranja zelenega odpada. Uporabniki se za tovrstno zbiranje prijavimo, izvajalec pa odpadke prevzame na upo-rabnikovem zemljišču. Biološke odpadke je moč oddati tudi v zbirnih centrih.

Izdalo in založilo:	Javno podjetje Snaga d. o. o.
Priprava besedil:	Nina Sankovič in Studio 3S d. o. o.
Oblikovanje:	Studio 3S d. o. o.
Fotografije:	Matjaž Štefančič
Ilustracije:	Matjaž Dekleva
Tisk:	SET d. o. o.
Naklada:	139.000
	Ljubljana, avgust 2012

Obiščite spletišči
www.snaga.si in **www.mojiodpadki.si**.

Pošljite nam e-sporočilo na
snagalj@snaga.si.

Pokličite nas.
Na voljo smo vam na telefonski številki **01 477 96 00**.

Pišite nam. Naš naslov je
Snaga d.o.o.,
Povšetova ulica 6,
SI-1000 Ljubljana

Obiščite naš center za podporo in pomoč uporabnikom,
in sicer **vsak delavnik med 8. in 14.30 uro**,
na **Povšetovi 6 v Ljubljani**.
Veseli bomo vašega obiska.

Zastavite nam vprašanje ali povejte svoje mnenje na
Snaginem Facebook profilu
www.facebook.com/SnagaLjubljana.

Izognite se skrbi, kateri teden vam Snaga odpelje
embalažo in kdaj morate ob cesto postaviti zabojnik
za biološke odpadke. Na številko **3737** nam pošljite
SMS sporočilo s ključno besedo ODVOZ in številko
odjemnega mesta (npr: ODVOZ 1111) V povratnem
brezplačnem SMS sporočilu vam bomo poslali datume
za naslednja tri praznjenja vaših zabojnikov. Storitev je
na voljo uporabnikom Telekom Slovenije, Simobila,
Tušmobila, Debitela in IZImobila.

snaga čisto do vašega praga

Snaga d. o. o.
Povšetova ulica 6
1000 Ljubljana